

Yttrande på betänkandet Idéburen välfärd, SOU 2019:56

Fi2019/04187/K

2020-06-24

Finansdepartementet

Inledning och sammanfattning

Brottsofferjouren Sverige (BOJ) ser positivt på utredningens ambition att öka möjligheterna för idéburna aktörer att delta i utförandet av offentligt finansierade välfärdstjänster. Välfärden står inför stora utmaningar samtidigt som det finns särskilda behov av förändrade arbetssätt och kvalitetsutveckling inom området. Idéburna aktörer kan på ett avgörande sätt, genom unik kompetens och erfarenhet, bidra till viktig innovation och utveckling för att möta enskildas olika behov.

Vi välkomnar betänkandet där det för första gången definieras vem som är idéburen aktör i välfärden samt även definierar vad välfärden i Sverige är. Vi vill dock uttrycka viss oro över förslaget att lägga en avgift på idéburna aktörer som vill vara med i det frivilliga registret. Framtagandet av registret är bra då det gör det lättare att få fram relevant statistik och även underlättar och troligtvis ökar benägenheten att forska på sektorn. Vår oro handlar om avgiftens storlek. Den måste vara anpassad till en nivå som möjliggör för alla att registrera sig. Organisationer ska inte nödgas avstå registrering till följd av avgiftens storlek.

När det gäller förslaget om IOP (idéburet offentligt partnerskap) biträder vi utredningens förslag. Vägledningen som tagits fram är tydlig, vilket säkert gör att den kommer att användas både av det offentliga och de idéburna.

Kapitel 5

Förslag till en tydlig definition av idéburna aktörer i välfärden

Definitionen av idéburna aktörer i offentligt finansierad välfärdsverksamhet är välskriven och vi är särskilt positiva till ordet ”oegennyttig” som tagits fram av utredningen.

5.4.4 Värdeöverföringar

Kapitlet om värdeöverföringar är bra men vi känner osäkerhet om vad som menas med följande mening: ”En idéburen aktör i offentligt finansierad välfärdsverksamhet ska skriftligen varje år till den ansvariga myndigheten lämna uppgifter om beslutade värdeöverföringar.” Ordalydelsen är tämligen svårbegriplig. Informationen förutsätts lämnas oavsett om några värdeöverföringar har gjorts under året eller inte. Vi förutsätter att utredningen menar att organisationerna kan skicka in sin verksamhetsberättelse med årsredovisning som det skriftliga underlaget för att visa beslutade värdeöverföringar. Verksamhetsberättelse och årsredovisning är handlingar som organisationerna alltid tar fram och detta bör räcka som skriftlig dokumentation. Det får inte läggas ytterligare administrativa uppgifter på organisationerna.

5.4.5 Förslag till förfarande

Registermyndigheten ska få ta ut en avgift för registerhållning. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om avgifternas storlek. BOJ anser att det av flera anledningar är bra med ett register. Detta kan framförallt bidra till att det blir lättare att bedriva forskning på idéburen sektor. De kan få ut data och vi får statistik på ett bättre sätt än idag. Vår oro är att avgiften till registret kan bli för hög för att alla som vill kan registrera sig.

5.4.6 Avregistrering och fortsatt begränsning av värdeöverföringar

Det är av största vikt att utredningens begränsningar kommer att gälla. Detta inte minst för att utestänga oseriösa aktörer.

5.4.8 Sanktioner

Utredningens förslag om straff för den som överträder bestämmelserna om värdeöverföring är att endast böter kan dömas ut. Andra betydligt strängare straffbestämmelser kan i förekommande fall komma till användning. Vår uppfattning är nämligen att det alltid föreligger en risk att oseriösa aktörer vill delta i sådana verksamheter av ekonomiska skäl. BOJ anser att det är angeläget att sådana beteenden kan beivras på ett effektivt sätt.

Kapitel 7

Förslag beträffande idéburet offentligt partnerskap

7.4 Bör IOP regleras i lag?

Utredningens bedömning är att Idéburet offentligt partnerskap inom offentligt finansierad välfärdsverksamhet inte bör regleras i lag. Brottsofferjouren Sverige delar denna uppfattning och tycker dessutom att vägledningen som tagits fram är välformulerad och tydlig.

7.5 Utredningens förslag

Upphandlingsmyndigheten ges i uppdrag att arbeta med informationsinsatser gentemot offentliga och idéburna aktörer med utgångspunkt i de kriterier för IOP som utredningen har tagit fram. För att informationsinsatserna ska nå ut och få genomslag lokalt, regionalt och nationellt behövs tillräckliga resurser för att informera, stödja och utbilda både idéburna och offentliga organisationer. Dessa resurser bör fördelas mellan ansvarig myndighet och idéburna organisationer för att få bästa utfall i informationsinsatserna.

Sven-Erik Alhem
Förbundsordförande

Fredrik Mellqvist
Generalsekreterare

I ärendets handläggning har även vice förbundsordförande **Monica Ekström** deltagit.

